

тонъ и направление по всички народни въпроси. Тя бѣше не само първиятъ, но и най-изпитаниятъ съвѣтникъ и помощникъ на Екзархията въ залѣганията ѝ да утвърди и закрѣпи своето съществуване. И нѣма съмнѣние, че тази Екзархия както до извоюването ѝ, така и при захванатото ѝ вече устрояване поглѣщаше прѣимуществено всичкото внимание на цѣлата българска въ Цариградъ колония отъ най-първитѣ и до най-последнитѣ ѝ членове, ако и по-много отъ тѣхъ, да не се каже почти всички, бѣха, едни достатъчно посветени, други пъкъ нѣкои си и тайни съучастници въ кроенитѣ и въ България, и вънъ отъ нея планове за добиване не вече духовна, а политическа народна самостоятелностъ. Но прѣзъ годината 1875 духна внезапно въ Цариградъ съвършено другъ вѣтръ. Избухналото прѣзъ тая година възстание въ Босна и Ерцеговина докара цѣлъ единъ прѣвратъ въ духоветѣ на живѣещитѣ въ Цариградъ българи. То като че дойде та ги сепна въ упоението имъ отъ побѣдата по черковниятъ въпросъ и ги принесе мигновено въ другъ съвършено новъ свѣтъ. Съ твърдѣ малки изключения, това възстание се посрѣщна съ истински ентузиазмъ като негли истинско българско възстание, посрѣщна се като прѣдвѣстникъ на настѣпеющи велики събития въ Старо-планинския полуостровъ. Всички като че инстинктивно да прѣдчувствуваха нѣкакво належащо политическо промѣнение и въ сѣдбинитѣ на сама България. Ерцеговинско-Босненското възстание бѣше въ устата на всички. То бѣше на дневенъ редъ въ всички частни срѣщания и разговори, а едва ли е нужда да се забѣлѣжи тукъ, че, поради горещитѣ симпатии, които вдѣхваше то у всички, успѣхитѣ на славянскитѣ и християнскитѣ борци въ Босна и Ерцеговина се посрѣщаха като успѣхи български, и че всички горещо и неприкрито копнѣеха за окончателното